

dende, *sundhedsvedtægter*. Sundhedsvedtægterne, som administreres af vedkommende sundhedskommission, er udfærdiget med hjemmel i lov af 12. januar 1858, som ændret ved lov af 28. marts 1868. Disse to love er meget kortfattede og indeholder hovedsagelig kun regler for tilvejebringelse af sundhedsvedtægter, men intet nærmere om disses indhold. Det har som følge heraf været muligt i tidens løb at ændre sundhedsvedtægternes indhold meget betydeligt i forhold til de oprindelige vedtægter, og at optage nye emner heri, efterhånden som der i takt med den almindelige samfundsudvikling på en række områder opstod behov for regulering af forskellige sundhedsmæssige og hygiejniske forhold.

Som følge af vedtægternes karakter af lokale retsfor skrifter udviser disse på en række punkter forskelle fra kommune til kommune, selv om der fra godkendelsesmyndighedens side, oprindeligt justitsministeriet, senere gennem mange år indenrigsministeriet, og nu ministeriet for forureningsbekæmpelse, navnlig i nyere tid også af retssikkerhedsmæssige årsager har været udvist bestræbelser for at gennemføre en vis ensartethed. Medvirkende hertil har været den af indenrigsministeriet udarbejdede normalsundhedsvedtægt for de tidligere landkommuner, som senest er reguleret i 1960.

I relation til spørgsmål af egentlig miljømæssig karakter må især fremhæves bestemmelserne svarende til § 30 i normalsundhedsvedtægten for landkommuner som har følgende indhold:

„1. Sundhedskommissionen fører tilsyn med, at fabrikker, slagterier, destruktionsanstalter, mejerier og lignende næringsbrug ikke medfører sundhedsfare eller andre væsentlige ulemper for de omboende ved udvikling af sundhedsfarlige luftarter, ved udbredelse af røg, støv eller stank, ved jordbundens forurening med urene væsker, ved fremkaldelse af rystelser og larm eller på anden lignende måde. De påbud, som kommissionen med politimesterens billige skønner det nødvendigt at give for at undgå sådanne ulemper, skal efterkommes. Såfremt virksomhedens indehaver ikke inden en nærmere fastsat frist har afhjulpet manglerne, såvel som når ulemperne ikke lader sig afhjælpe, er kommissionen berettiget til om fornødent at nedlægge forbud mod virksomheden.

2. Efter vedtægtens ikrafttræden må intet anlæg af ovennævnte art påbegyndes, indrettes, ombygges eller udvides, forinden sundhedskommissionen efter indhentet erklæring fra kredslægen og fra vedkommende fabriksinspektør har godkendt beliggenheden og indretningen.“

Denne bestemmelse repræsenterer i realiteten det eneste eksisterende hjemmelsgrundlag for konkrete

indgreb i anledning af forurening fra *erhvervsvirksomheder*, idet dog foranstaltninger i anledning af forurening af grundvandet eller overfladevandet reguleres gennem henholdsvis vandforsyningsloven og vandløbsloven.

En væsentlig bestanddel af sundhedsvedtægternes indhold omfatter en række hygiejnisk begrundede regler af overvejende forebyggende karakter, der først og fremmest har til hensigt at sikre en nedre grænse for den hygiejniske standard i almindelighed f. eks. visse bestemmelser om dyrehold, stalde, møddinger, omstrejfende dyr, vandforsyning, spildevand, lossepladser, begravelsesvæsen og skadedyr.

Ved siden af ovennævnte bestemmelser indeholder sundhedsvedtægterne regler vedrørende en række indbyrdes forskellige forhold såsom levnedsmiddelkontrol, tilsyn med hotel- og restaurationslokaler, visse socialmedicinske opgaver — omfattende tilsyn med pleje-, behandlings- og daginstitutioner —, tilsyn med hygiejnen på en række forskellige klinikker og saloner, f. eks. frisørsaloner, tilsyn med hygiejnen på andre steder, hvor et større antal mennesker samles, f. eks. campingpladser, svømmebassiner, varmtvandsbadeanstalter og badestrande samt regler om bortskaffelse og destruktions af affald af forskellig art.

Anvendelsen af vand til en række formål har tidligere været reguleret ad lovgivningsvejen, selvom udformningen af en egentlig detaljeret lovgivning først blev påbegyndt i slutningen af det 18. århundrede i forbindelse med gennemførelsen af landbrugsreformerne. Størstedelen af de gældende regler på dette område findes i dag i henholdsvis *vandforsyningsloven* (lov nr. 169 af 18. april 1969), der vedrører spørgsmål om indvinding og fordeling af drikkevandsressourcen, især grundvandet, og *vandløbsloven* (lovbekendtgørelse nr. 132 af 6. marts 1970), der vedrører spørgsmål om den almindelige benyttelse især af det ferske overfladevand, herunder bl. a. spørgsmål om vedligeholdelse, regulering, afvanding, opstemning m. v. af vandløb og søer.

Ved siden af disse regler indeholder de nævnte to love imidlertid også en række bestemmelser, der vedrører beskyttelse mod vandforurening. Disse bestemmelser, der overvejende er af nyere dato, tager for vandforsyningslovens vedkommende især sigte på at beskytte mennesker mod sundhedsfare i forbindelse med forurening af drikkevand, således navnlig reglerne i lovens kapitel V og VI. Blandt bestemmelserne i disse kapitler må navnlig fremhæves §§ 39, 40, 44, 48 og 50, der bl. a. må ses som et udslag af det på baggrund af den almindelige samfundsudvikling stadigt voksende behov for gennem